

for farmers

the **total** feed business

MANAGEMENTDATA

Afstuderen 2020

Tessa Kerkdijk

3027312@aeres.nl

Student: Bedrijfskunde & agrifood business AD

Aeres hogeschool Dronten

Titel verslag: Managementdata

Ondertitel: hoe kunnen varkenshouders geholpen worden bij het invoeren van data.

Auteur

Naam: Tessa Kerkdijk

Functie: Student Hogeschool Aeres Dronten

✉: 3027312@aeres.nl

Opdrachtgever

Organisatie: ForFarmers N.V.

Naam: Toin Buijtsels

Functie: Productmanager varkenshouderij

✉: toin.buijtsels@forfarmers.eu

🏠: Kwinkweerd 12, 7241 CW te Lochem

Begeleidend docent

Organisatie: Aeres hogeschool Dronten

Naam: Marrit van Engen

Functie: Docent varkenshouderij

✉: m.van.engen@aeres.nl

🏠: De Drieslag 4, 8251 JZ Dronten

Daarle, 8 augustus 2020

DISCLAIMER

Dit rapport is gemaakt door een student van Aeres Hogeschool als onderdeel van zijn/haar opleiding. Het is géén officiële publicatie van Aeres Hogeschool. Dit rapport geeft niet de visie of mening van Aeres Hogeschool weer. Aeres Hogeschool aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid voor enige schade voortvloeiend uit het gebruik van de inhoud van dit rapport.

VOORWOORD

Dit onderzoeksrapport is tijdens het volgen van de studie, Bedrijfskunde en Agrifood business (Associate Degree) geschreven en heeft betrekking op het onderdeel stage/afstuderen.

Het onderzoeksrapport dat voor u ligt, is uitgevoerd in opdracht van ForFarmers (Lochem, Nederland). ForFarmers is een internationaal opererende voeronderneming dat complete voeroplossingen biedt voor de veehouderij, zowel gangbaar als biologisch. De afzet binnen ForFarmers bedraagt circa 10,1 miljoen ton diervoeders op jaarbasis en is daarmee de marktleider in Europa. Binnen ForFarmers werken circa 2600 medewerkers en de omzet bedroeg in 2019 ruim €2,5 miljard euro (ForFarmers (z.d.) Bedrijfsprofiel).

De geschiedenis van ForFarmers begon in 1896, de coöperatie 'Welbegrepen eigenbelang' werd opgericht. In het jaar 2000 is de coöperatie ABCTA ontstaan, naar aanleiding van de fusies: ABC (Lochem) en CTA (Delden). In 2003 is ABCTA verder gegaan met een nieuwe strategie: focus op de kernactiviteiten voer en handelsartikelen, de naam ForFarmers werd in 2005 geïntroduceerd. In de jaren 2006 en 2007 zijn er overnames geweest van 2 Duitse bedrijven: Bela Groep en BM.

2007 Was ook het jaar van de nieuwe coöperatie naam: FromFarmers.

Vanaf 2012 was ForFarmers pas echt internationaal door de overname van Hendrix UTD met de landen Nederland, Duitsland en België, daarnaast werd ook BOCM PAULS in het Verenigd Koninkrijk overgenomen. In 2014 is er een strategie opgezet met de einddatum 2020, de strategie luidt als volgt: 'One ForFarmers, Total Feed Business'. In 2015 vond er weer een overname plaats in het Verenigd Koninkrijk dit keer ging het om het bedrijf Countrywide Farmers, daarnaast werd de duurzaamheidsstrategie aangescherpt en werd er een adviesraad benoemd. 2016 was het jaar dat ForFarmers naar de beurs ging (Euronext Amsterdam) en het bedrijf Vleuten-Steyn voeders B.V. overnam. Door investeringen is in 2017 een nieuwe rundveefabriek in het Verenigd Koninkrijk geopend. In 2018 zijn er vier bedrijven overgenomen: 60% van Tasomix (Polen), Voeders Algoet (België), Maatman en Van Gorp Biologische voeder (Nederland). Verder is in 2018 begonnen met de bouw van een biomassacentrale bij het hoofdkantoor in Lochem. 2019 zijn er plannen gemaakt om efficiënter te worden, dit betekent dat er €10 miljoen aan kostenbesparing moet gebeuren, dit willen ze gaan halen door 5 fabrieken te sluiten: 2 in Nederland, 2 in het Verenigd Koninkrijk en 1 in België (ForFarmers (z.d.) onze geschiedenis).

ForFarmers wil een toonaangevend bedrijf zijn in de Europese markt, door rendabele en duurzame Total Feed-oplossingen te bieden, kunnen boerenproducten zoals vlees, eieren en zuivel van hoge kwaliteit produceren. Gericht inspelen op individuele klantbehoeften, zorgt dat de klant met specifieke behoeften voorzien kan worden. Daarnaast kan er ook een passend advies met de klant mee gegeven worden. Verder heeft ForFarmers naast mengvoerproducten ook: gras/mais zaden, meststoffen, losse grondstoffen, specialiteiten voor jongvee en bijproducten zoals wei (restproduct van de kaas) of gefermenteerd voer. Zo kan de klant alles bij ForFarmers halen, het totaalpakket! (ForFarmers (z.d.) missie, visie, strategie).

In dit onderzoeksrapport richt ik mij tot de varkenssector, dit wordt verderop in het rapport toegelicht. Voordat ik u verder meeneem in de materie, wil ik eerst een aantal mensen bedanken voor hun tijd, het vertrouwen, de gegeven informatie en de kritische blikken. Allereerst mijn stagebegeleider vanuit ForFarmers Toin Buijtsels en zijn collega's; zij hebben mij veel kennis en handvatten geboden tijdens de stageperiode en de passie voor de sector was zeker aanwezig. Daarnaast wil ik mijn begeleidster Marrit van Engen bedanken voor de begeleiding vanuit school en de feedbackmomenten.

Figuur 1 Supply chain ForFarmers

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	4
1. Inleiding	5
1.1 Kraamstal	5
1.2 Biggenopfok	6
1.3 Probleemstelling	6
2. Aanpak	8
3. Resultaten	9
3.1 Niet goed ingevoerde managementdata.....	9
3.2 Redenen foutief invoeren van data	10
Vertegenwoordigers	10
Varkenshouders	11
4. Discussie.....	12
Resultaten en bevindingen	12
Aanpak	12
5. Conclusie en aanbevelingen	13
Bronnenlijst.....	14
Bijlagen	17
Bijlage 1: Interview Agrovision	17
Bijlage 2: kaders benchmark.....	18
Bijlage 3: Analyse handelingen	19

SAMENVATTING

Varkenshouders gebruiken voor het inzichtelijk maken van administratieve zaken en kosten een managementsysteem. Een managementsysteem geeft de varkenshouders de mogelijkheid om de individuele diergegevens bij te houden en een efficiënte bedrijfsvoering te hanteren. Bij het invoeren van de gegevens gaat niet altijd alles goed, hierdoor worden gegevens verkeerd berekend. Verkeerde berekeningen kunnen gevolgen hebben op de bedrijfsvoering en het maken van een benchmark voor het vergelijken van bedrijven.

Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen welke gegevens met betrekking tot de kraamstal en biggenopfok niet goed worden ingevoerd en wat de redenen hiervan kunnen zijn. Als deze gegevens bekend zijn kunnen de varkenshouders zelf of met een vertegenwoordiger aanpassingen in de bedrijfsvoering toepassen. Om dit te kunnen achterhalen is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

Welke aanpassingen kunnen ondernemers in hun bedrijfsvoering doen zodat data beter ingevoerd wordt in het zeugenmanagementsysteem Pigmanager met betrekking tot de afdelingen kraamstal en biggenopfok?

Om een antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag worden back-up bestanden van de managementsystemen gebruikt. Deze back-up bestanden zijn van varkenshouders die klant zijn van ForFarmers. De resultaten worden besproken met vertegenwoordigers van de bedrijven en een aantal varkenshouders zelf.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat de niet goed ingevoerde data betrekking heeft tot de dieren aantallen en dat had te maken met het volgende:

- Uitval na het spenen van biggen
- Slachtbiggen
- Voergegevens
- Biggen pas na 200 dagen aanmelden als fokzeug

Varkenshouders zijn zich er van bewust dat er fouten gemaakt worden, de een onbewust en de ander juist heel erg bewust. De onbewuste varkenshouder wil graag zijn/haar steentje bijdragen om de administratie kloppend te krijgen. Hier haalt de varkenshouder dan ook zijn voordeel uit doordat een kloppende administratie kan zorgen voor een efficiëntere bedrijfsvoering en kan bijdragen aan het behalen van de gestelde doelen.

1. INLEIDING

De varkenshouderij in Nederland bestond in 2018 uit 4185 bedrijven met gemiddeld 2970 dieren per bedrijf. Hiervan waren 1705 bedrijven zeugenhouders, met gemiddeld 541 dieren aanwezig (Agrimatie, 2020). Het Nederlandse marktaandeel varkensvlees binnen de Europese Unie is ongeveer 8% (Hoste R. z.d.).

Varkenshouders gebruiken voor het inzichtelijk maken van administratieve zaken en kosten een managementsysteem. Een managementsysteem geeft de varkenshouders de mogelijkheid om de individuele diergegevens bij te houden en een efficiënte bedrijfsvoering te hanteren. Deze managementsystemen zijn speciaal ontwikkeld voor de varkenshouderij en worden door verschillende bedrijven aangeboden. Agrovision was in 2012 veruit de belangrijkste partij in de markt voor bedrijfsmanagementsystemen met name voor varkenshouders (Top F. Gerbers H. 2012).

Agrovision heeft voor de varkenshouderij 2 managementsystemen in hun portefeuille: Pigmanager en FARM Everywhere (Agrovision, z.d.). Volgens Jeroen servicedeskmedewerker van Agrovision (persoonlijke mededeling 6 april, zie bijlage 1 voor vragen van interview) is één van de verschillen tussen deze twee systemen het dashboard en de lay-out, de gebruiker kan dus zelf ervaren welk systeem voor hem/haar het meest werkbaar is. Opvallend is dat je beide systemen voor alle type bedrijven kunt gebruiken en dezelfde gegevens kunt invoeren. Jeroen gaf aan dat vanwege de privacywet er geen informatie verstrekt kan worden over hoeveel varkenshouders gebruikmaken van Pigmanager of FARM en dat er ook geen openbaar overzicht of jaarlijkse samenvatting (kengetallenspiegel) meer wordt gepubliceerd, zoals dat in het verleden werd gedaan.

De gegevens in de managementsystemen verschillen per afdeling en leeftijdscategorie, zo beschikken zeugenhouders alleen over de gegevens van de afdelingen: kraamstal, biggenopfok, gelten opfok en dekstal. Dit rapport heeft betrekking op zeugenhouders met het managementsysteem Pigmanager gericht op de afdelingen: kraamstal en biggenopfok.

1.1 KRAAMSTAL

De draagtijd van een zeug is 115dagen (3maand, 3weken en 3dagen). Het geboortegewicht van een big is afhankelijk van het varkensras, de toomgrootte en de voeding van de zeug. Een laag geboortegewicht wil zeggen dat een big minder dan 1.000 gram weegt bij de geboorte (GD diergezondheid. 2016). De eerste 24uur groeit een big gemiddeld 70-90 gram, om deze groei te behalen heeft de big ongeveer 250 gram biest nodig (Velzen van E. Jansen R. 2019).

In de kraamstal wordt per zeug bijgehouden hoeveel biggen per worp geboren worden zowel levend, doodgeboren als mummies (Vermeij I. Holster H.C. 2012). Deze gegevens worden bijgehouden op een zeugenkaart (Figuur 2). Uit gegevens van Agrovision blijkt dat in 2018 er gemiddeld 1,3 doodgeboren biggen per worp geboren zijn (Kengetallenspiegel Agrovision 2018).

4609		vr:1-5	
Dier	Tatoeërn	Nr / naam	Lijn
Vader	A0744	4609	0000
Moeder	ZBLC7032	61W	TZZZZ
Geboren	13-4-2018		
Ontvangen	28-10-2018		
Leeftijd 1e ins.	264 dagen		
Afdeling/Hok			
Laatste 3 cycli		Werpen	
Cyc	Int	Dekdatum	Beer
1	2-1-2019	1	25-4
2	54	13-8-2019	1
3	5	7-1-2020	1
Indexen		Cycli / Biggen	
Worpsindex	1,97	1,97	Verworpen
Cyclusindex	2,00	2,00	LG / cyclus
LG op jaarbasis	34,0	34,0	DG / cyclus
SP op jaarbasis	39,0	39,0	MM / cyclus
Productie index	27,0	27,0	Uitval / cyclus %
% herinseminaties	0,0	0,0	SP / cyclus
Bijzonderheden laatste 3 cycli		Intervallen	
Cyc	Zeug	Dekken	Geboorte
1		1 - staats	Toom
2			Uitval

Figuur 2: Zeugenkaart

Binnen de zoogperiode kun je met uitval van biggen te maken krijgen, dit wordt bijgehouden en genoteerd in het managementsysteem. Het aantal gespeende biggen worden ook genoteerd in het managementsysteem, met deze gegevens kun je het productiegetal bepalen, het productiegetal wil zeggen het aantal gespeende biggen per zeug per jaar. Het productiegetal stijgt al jaren, in 2002 was het 22,1 en in 2018 was het al 29,1 (Agrimatie, 2019). Een hoge biggenproductie kan resulteren in een daling van het geboortegewicht en een toename in biggensterfte. Het sterftepercentage vanaf geboorte tot spenen was in 2018, 13,4% (Kengetallenspiegel Agrovision 2018).

Binnen de zeugenafdeling moet je rekening houden met een vervangingspercentage van ongeveer 40/45%, hierbij is rekening gehouden met 10% uitval. Bij een gesloten bedrijf of een bedrijf dat zelf de zeugen opfokt moet je rekening houden met 30% uitval, door het uitsorteren van de slechtere beenwerken, slecht dragend of een te lage productie, het vervangingspercentage komt dan op 60/65% (Bulens A. Beirendonck van S. Thielen van J. & Driessen B. 2013).

1.2 BIGGENOPFOK

De biggenopfok begint vanaf het moment dat de biggen gespeend worden, de biggen zijn dan ongeveer 7kg. De biggen blijven in de biggenopfok totdat ze ongeveer 25kg wegen. Het is belangrijk om het juiste aantal gespeende biggen in het managementsysteem te verwerken, deze aantallen hebben direct invloed op de groei en voer gegevens. Tijdens de biggenopfok kunnen er ook biggen uitvallen of verkocht worden als slachtbiggen. Slachtbiggen zijn biggen van 12kg of meer en worden verkocht om de bezettingsgraad te verminderen en de ziektedruk te verlagen (Varkenshandel ter haar Posthouwer (z.d.)). Ook deze gegevens moeten goed genoteerd worden om de dieren aantallen op orde te houden. De dieren aantallen worden ook gebruikt voor het berekenen van groeigegevens, verder zijn de speenleeftijd, het aflevergewicht en de leeftijd van afleveren van belang bij de groeigegevens. Vervolgens kun je ook de voederconversie berekenen, voederconversie betekend de opgenomen hoeveelheid voer per kilogram groei/gewichtsaanzet van varken (Driessen B. Van Thielen J. 2012). Voerleveranciers voeren automatisch doormiddel van een koppeling met Pigmanager, de geleverde voersoorten, kilogrammen, drogestofgehaltes en eiwitgehaltes in het managementsysteem.

1.3 PROBLEEMSTELLING

Zeugenmanagementsystemen, zoals die van Agrovision, ontzorgen varkenshouders van tijdrovende administratieve zaken en geeft meer inzicht in het bedrijf. Alles wat een veehouder wil, kan geïntegreerd worden in het managementsysteem. Ook zijn er mogelijkheden om verschillende koppelingen te maken met andere partijen of systemen zoals de voerleverancier, het klimaatsysteem of het automatische voersysteem. Agrovision heeft nauw contact met voerleverancier ForFarmers. Vertegenwoordigers van ForFarmers kunnen varkenshouders aan de hand van de gegevens uit het managementsysteem, helpen bij het verbeteren van hun bedrijf. Zorgvuldig invoeren van de gegevens (input) is hierbij belangrijk, omdat de gegevens (output) bij verkeerd invullen onbetrouwbaar en niet vergelijkbaar zijn met gegevens van andere bedrijven (persoonlijke mededeling Marrit van Engen, 17 juli 2020).

ForFarmers heeft zelf een analysesysteem, Agroscoop. Agroscoop is speciaal ontwikkeld om klanten van ForFarmers een betrouwbaar inzicht te geven in de technische en economische kengetallen van hun bedrijven. Agroscoop is gekoppeld met het managementsysteem van de desbetreffende varkenshouder. De vertegenwoordiger maakt doormiddel van Agroscoop duidelijke analyses van de verschillende kengetallen en hierop worden de doelstellingen bij op het gebied van de voermogelijkheden, klimaat en de gezondheidsstatus gebaseerd (ForFarmers. (z.d.). Agroscoop). Binnen Agroscoop kan er ook een benchmark gecreëerd worden. Een benchmark houdt in dat organisaties binnen dezelfde branche met vergelijkbare activiteiten, de kwaliteit van deze activiteiten met elkaar vergeleken kunnen worden. Met deze kennis wordt er gestreefd naar continue verbetering voor zowel de sector als individuen (Claudia de graauw. z.d.).

ForFarmers heeft 200 zeugenbedrijven in het klantenbestand, van de 200 bedrijven nemen maar 70 bedrijven deel aan de biggenbenchmark, dit is maar 35%. Om een betrouwbare benchmark te kunnen realiseren zijn kaders nodig, waardoor een selectie gemaakt kan worden van bedrijven. Eén van de kaders is bijvoorbeeld; het uitsluiten van biologische bedrijven omdat ze te veel verschillen van reguliere bedrijven. De kaders waar bedrijven aan moeten voldoen staan beschreven in bijlage 2.

Toch zien vertegenwoordigers wel bedrijven die geschikt zijn voor de benchmark, maar niet binnen de kaders passen en hierdoor afgekeurd worden. Dit komt, omdat er fouten worden gemaakt bij het invoeren van de gegevens. Als het invoeren van die gegevens verbeterd zou worden, wordt het aantal bedrijven dat meedoet in de benchmark groter en worden de cijfers betrouwbaarder. De vraag in dit onderzoek luidt als volgt:

Welke aanpassingen kunnen ondernemers in hun bedrijfsvoering doen zodat data beter ingevoerd wordt in het zeugenmanagementsysteem Pigmanager met betrekking tot de afdelingen kraamstal en biggenopfok?

Om de hoofdvraag aan het eind te kunnen beantwoorden zijn de volgende deelvragen opgesteld:

Deelvraag 1: Welke data wordt voornamelijk door ondernemers niet goed ingevoerd in het managementsysteem?

Deelvraag 2: Wat kunnen de redenen zijn achter de niet goed ingevoerde data?

Na het lezen van dit rapport kunnen varkenshouders focus leggen op het invoeren van data dat vaak fout gaat, zodat hun bedrijf kan behoren tot ForFarmers benchmark en zij een goede Nederlandse referentie ter beschikking hebben om zichzelf mee te vergelijken.

Naast dat de varkenshouders een goede referentie hebben vertegenwoordigers ook belang bij een betrouwbare benchmark, verschillende vertegenwoordiger kunnen hierdoor potentiële nieuwe klanten mogelijk snel overtuigen door te laten zien wat de positie is van bestaande klanten ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde en bestaande klanten beter te kunnen voorzien van advies en het behalen van de gestelde doelstellingen.

2. AANPAK

Om uit te zoeken hoe ondernemers geholpen konden worden bij het invoeren van hun bedrijfsdata in het managementsysteem Pigmanager, is een onderzoek uitgevoerd.

1. Welke data wordt voornamelijk door ondernemers niet goed ingevoerd in het managementsysteem?

ForFarmers had een klantenbestand voor mij, hierin stonden bedrijfsgegevens, bedrijfsspecifieke kenmerken en de huidige vertegenwoordiger beschreven. Er werd aangegeven welke bedrijven al wel meegenomen werden in de benchmark en welke bedrijven niet. Vervolgens heb ik een account gekregen van Agrovision voor het managementsysteem pigmanager. Ik heb contact gezocht met de verschillende vertegenwoordigers en gevraagd of het mogelijk was om van een aantal afgekeurde bedrijven back-up bestanden te ontvangen. Deze back-up bestanden heb ik geüpload in Pigmanager en vervolgens ben ik deze bestanden gaan analyseren op verschillende punten.

Alle handelingen die gedaan worden tijdens het analyseren van de back-up bestanden staan beschreven in bijlage 3. Per bedrijf heb ik een bestand gemaakt waarin alle bevindingen beschreven werden, doordat hier persoonsgegevens in staan worden deze niet in het verslag verwerkt. Vervolgens heb ik de bestanden naast elkaar gelegd en vergeleken, ook heb ik de bestanden naar de vertegenwoordigers gemaïld zodat hier feedback opgegeven kon worden.

2. Wat kunnen de redenen zijn achter de niet goed ingevoerde data?

De vertegenwoordigers gaven feedback op de bestanden van deelvraag 1. Veel van de feedback werd gebaseerd op ervaring en de kennis over de bedrijven en bedrijfsvoering. Vervolgens ben ik met 1 dag met Marc Kikkert vertegenwoordiger van ForFarmers mee geweest en heb de varkenshouders van de bezochte bedrijven gevraagd naar hun ervaringen met het zeugenmanagementsysteem Pigmanager en werkvolgorde/routines, zijn er vaste momenten om de administratie bijwerken. De belangrijkste zaken uit de gesprekken met de varkenshouders zijn verwerkt in het rapport verderop. Daarnaast heb ik ook zelf invulling gegevens aan de mogelijke redenen.

3. RESULTATEN

3.1 NIET GOED INGEVOERDE MANAGEMENTDATA

Pigmanager is een hulpmiddel voor het overzichtelijk houden van de administratie, de varkenshouder is zelf verantwoordelijk voor de nauwkeurigheid bij het invoeren van de gegevens. Bij de start van Pigmanager moeten alle gegevens handmatig ingevoerd worden, dat is de beginsituatie. Vanuit de beginsituatie wordt verder gerekend, gebeurtenissen zoals sterfte of geboortes worden ingevoerd en de dieren aantallen worden automatisch doorberekend. Het is van belang dat de varkenshouder alle gebeurtenissen zorgvuldig invoert. In voorbeeld: Figuur 3 wordt aangegeven dat het berekende aantal aanwezige dieren verschilt met de werkelijkheid, deze varkenshouder heeft een telling uitgevoerd en geeft aan dat er op 1 januari 2019, 3.500 dieren aanwezig zijn op het bedrijf. Agrovision heeft doormiddel van de doorgegeven gebeurtenissen berekend dat er 4.146 dieren aanwezig moeten zijn. Het gevolg is dat er een verschil is ontstaan van 646 dieren. Wetende dat er een verschil is ga je alle mogelijke opties (aanvoer/afvoer) bij langs om te kijken waar het fout gaat.

Diercategorie	Gespeende big
Tak	Zeugen
Teldatum	1-1-2019
Vorig aantal (1-1-2018)	3072
Aanvoer	22166 +
Afvoer	20496 -
Sterfte	596 -
Berekend aantal	4146
Opgegeven aantal	3500
Verschil	646
Capaciteit	0 +
☒ Telling meenemen voor resultaten (Opgegeven aantal is juist)	
OK Annuleren	

Figuur 3 Werkelijke dieren aantallen Agrovision

Aanvoer: Het kopje aanvoer geeft de interne aanvoer weer en de aangekochte dieren, deze dieren gaan op een zeugenbedrijf allemaal in productie en moeten geregisterd staan om dekkingen en geboortes te kunnen registreren. Bij het analyseren van de managementsystemen kwam naar voren dat bij een aantal bedrijven, dieren langer dan gebruikelijk als big genoteerd staan en na 198 dagen pas aangemeld worden als zeug (interne aanvoer).

Afvoer: Afvoer geeft de interne afvoer van dieren weer, deze dieren gaan dan vaak naar de vleesvarkensstal, ook worden verkochte dieren onder het kopje afvoer verdeeld. Verkochte dieren kunnen slachtzeugen, slachtbiggen en gespeende biggen zijn. In een aantal bedrijfsanalyses kwam naar voren dat slachtbiggen niet genoteerd worden in het managementsysteem, over een looptijd van 1 jaar kan dit een fors verschil opleveren.

Ook zijn er varkenshouders die geen sterfte bij biggen melden, het gaat om de biggen vanaf spenen totdat de biggenopfok voorbij is. Het percentage uitval na spenen blijft dan 0% dat vrijwel onmogelijk is.

Om de voederconversie te berekenen moeten de voergegevens ook beschikbaar zijn. Varkenshouders kunnen handmatig de geleverde voersoort/kg invoeren, het is ook mogelijk de voerleverancier te machtigen voor in het automatisch inbrengen van de geleverde voersoorten/kg. Deze gegevens zijn snel en makkelijk te controleren doordat voer in dezelfde regelmaat besteld wordt.

3.2 REDENEN FOUTIEF INVOEREN VAN DATA

De resultaten van deelvraag 1 zijn voorgelegd aan de vertegenwoordiger van de geanalyseerde bedrijven en aan een aantal bezochte veehouders.

VERTEGENWOORDIGERS

Het is duidelijk dat de vertegenwoordiger betrokken is bij het bedrijf en de bedrijfsvoering. Om te beginnen gaven alle vertegenwoordigers aan dat een varkenshouder de administratie maar als een bijzaak beschouwen. Dat is logisch want als varkenshouder wil je dat het in de stal goed gaat met de dieren.

Slachtbiggen

Een aantal bedrijven voeren de slachtbiggen niet in en de vertegenwoordiger geeft aan dat deze slachtbiggen op gevarieerde dagen/weken worden afgeleverd. Bij handmatige invoering kan dit een reden zijn waarom de gegevens niet worden ingevuld of juist niet compleet zijn. Overigens is het mogelijk om een koppeling met het slachthuis te maken, het slachthuis voert de gegevens automatisch in net als de voerleverancier. Bij de bedrijven met een automatische koppeling ondervinden de vertegenwoordigers geen problemen en wordt alles geregistreerd.

Uitval gespeende biggen

Bedrijven waar deze gegevens niet van kloppen of niet van ingevoerd worden, hebben volgens de vertegenwoordiger de focus gelegd op andere zaken en vinden dit niet belangrijk. Het kan ook zijn dat de biggen na het spenen naar een andere locatie of stal gaan, hier kan een 2de managementsysteem aanwezig zijn.

Voergegevens

De vertegenwoordigers geven aan dat meteen de koppeling wordt gemaakt tussen de voerleverancier en de varkenshouder voor het automatisch inbrengen van de geleverde voersoorten, voederwaarde en kilogrammen. Door updates kan het nog wel eens voorkomen dat de koppeling onderbroken wordt waardoor de gegevens niet geïmporteerd kunnen worden, de vertegenwoordiger kan dit dan terplekke oplossen. De varkenshouder moet dan wel controleren of er gegevens ontbreken en vervolgens handmatig invoeren.

Geen opfokzeug maar extra lang big

Uit de resultaten van deelvraag 1 kwam naar voren dat zeugen heel lang als big genoteerd staan (198 dagen tot 200 dagen). De vertegenwoordigers geven aan dat dit waarschijnlijk wordt gedaan naar aanleiding van de mestboekhouding. Zoals in de tabel 1 te zien is worden voor biggen lagere stikstof/fosfaat normen aangehouden waardoor je misschien meer dieren kunt houden of gunstiger uit komt met het afvoeren van mest.

		Per kg lichaams gewicht		Per dier	
Diersoorten	Diercategorie-code	Kg stikstof	Kg fosfaat	Kg stikstof	Kg fosfaat
Varken					
Pasgeboren biggen	Va 1	0,0187	0,0141	0,03	0,02
Gespeende biggen, ongeveer 4 weken oud	Va 2	0,0244	0,0122	0,18	0,09
Biggen van ongeveer 10 weken (ca. 25 kg)	Va 3	0,0248	0,0122	0,65	0,32
Vleesvarkens	Va 4	0,0250	0,0123	2,85	1,40
Fokzeugen	Va 5	0,0250	0,0123	5,13	2,51
Opfokzeugen/beren van ongeveer 7 maanden	Va 6	0,0249	0,0132	3,11	1,65
Fokberen ouder dan 7 maanden	Va 7	0,0250	0,0123	8,13	3,98
Slachtzeugen	Va 8	0,0250	0,0123	5,13	2,51

Tabel 1 Stikstof en fosfaat in dieren Bron: RVO

VARKENSHOUDERS

Varkenshouders gaven aan iedere dag de kleine snelle administratieve zaken via de app in te voeren en de grote en moeilijkere klussen een aantal keren per week in te voeren, dit had volgens de varkenshouders te maken met de grote van het bedrijf. Wel gaven de varkenshouders aan dat de koppeling tussen de app en Pigmanager niet altijd even goed aansluit. Je moet alle gegevens bijhouden tot je zeker weet dat het synchroniseren gelukt is. Bij varkens doe je veel handelingen per dag, het komt dus wel eens voor dat diernummers of handelingen vergeten worden om op te schrijven.

Slachtbiggen

2 van de 5 bezochte varkenshouder was niet bekend met het invoeren van slachtbiggen en deed dit dus ook niet. Bij de overige 3 bedrijven was een koppeling gemaakt met de veehandelaar of het slachthuis en hoefde zelf dus niks in te voeren.

Uitval gespeende biggen

Zoals bovenaan beschreven staat vergeten de varkenshouders wel eens wat op te schrijven in een drukke periode, dit kan een van de redenen zijn waarom dit soms zo laag uitvalt. Over het algemeen heb ik van de 5 bezochte varkenshouders begrepen dat ze zorgvuldig om gaan met deze gegevens en dit niet met opzet doen.

Voergegevens

Net als de vertegenwoordigers gaven de varkenshouders aan dat de koppeling nog wel eens onderbroken wordt bij het doorvoeren van een update. Deze koppeling wordt door de vertegenwoordiger wel weer hersteld maar het kan soms 1a2 maand duren voordat de vertegenwoordiger langs komt. Ze zouden dit graag anders zien zodat de voergegevens niet ontbreken.

Geen opfokzeug maar extra lang big

De gesproken varkenshouders waren wel bekend met administratieve fout maar deden dit zelf niet bij de bedrijfsvoering. De varkenshouders gaven net als de vertegenwoordigers aan dat de reden te maken heeft met de mestboekhouding, ook werd verteld dat het risicovol is en al varkenshouder hier fikse boetes voor kunt riskeren.

4. DISCUSSIE

Dit hoofdstuk begint met een herhaling van de doelstelling van dit rapport en vervolgens komen 2 onderwerpen ter discussie, de resultaten en de aanpak van dit onderzoek.

Het doel van het onderzoek was om niet goed ingevoerde managementdata met betrekking tot de kraamstal en biggenopfok in kaart te brengen en de reden waarom het niet goed ingevoerd wordt. Met gegevens kunnen bedrijven zoals ForFarmers de ondernemers helpen bij het verbeteren van deze data, hierdoor kunnen ze misschien meegenomen worden in de benchmark en een betere referentie krijgen.

RESULTATEN EN BEVINDINGEN

Vanuit deelvraag 1 kwam naar voren dat de meeste fouten gemaakt worden bij het invoeren van de dieraantallen, verschillende gegevens categorieën hebben effect op de dieraantallen. Zo kwam bij dit onderzoek naar voren dat een aantal zeugenbedrijven geen slachtbiggen invoeren in het managementsysteem. Deze biggen zijn dus niet meer aanwezig op het bedrijf maar worden wel in de berekeningen nog meegenomen. Mijn verwachting is dat deze gegevens niet worden ingevoerd omdat het onregelmatige afvoeringen zijn, de varkenshouder denkt niet aan deze gegevens bij het invullen van dagelijkse handelingen.

Vervolgens kwam naar voren dat een aantal bedrijven meerdere locaties in gebruik hebben, de gespeende biggen gaan bijvoorbeeld naar de 2de locatie. Op de 2de locatie hebben de bedrijven ook een managementsysteem waardoor uitval na spenen niet wordt geregistreerd op de 1ste locatie, het gevolg is dat deze gegevens niet betrouwbaar zijn om mee te nemen in de benchmark want 0% uitval na spenen is onmogelijk.

Bij de controle van de voergegevens werd ook duidelijk dat niet alle voerleveringen in het systeem stonden, dit maakt in combinatie met een verkeerd dieraantal gegevens onbruikbaar. Een reden waarom voergegevens niet compleet zijn, is dat door updates de koppeling tussen de voerleverancier en de varkenshouder onderbroken worden. Als laatste was het opmerkelijk dat er varkenshouders biggen pas na bijna 200 dagen aanmelden als fokzeug, het vermoeden bestaat dat varkenshouders dit doen vanwege de mestboekhouding.

Aan het begin van dit onderzoek was de data over slachtbiggen, uitval na spenen en voergegevens voor een deel al bekend. Het was wel opmerkelijk dat varkenshouders voor de mestboekhouding gegevens aanpassen, dit was vooraf niet bekend.

AANPAK

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de beschikbare documenten vrijgesteld door ForFarmers, uit de documenten is een selectie gemaakt van een aantal vertegenwoordiger, deze vertegenwoordigers waren op de hoogte van het onderzoek. Er zijn bedrijven geanalyseerd waarbij de data invoer helemaal correct is en er zijn bedrijven geanalyseerd waar de data niet goed van ingevoerd wordt. De bedrijven zijn naast elkaar gelegd en zijn vergeleken, de verschillen waren hierdoor snel te vinden. Vervolgens zijn er verschillende scenario's naar de vertegenwoordiger van het bedrijf gestuurd en hierop is feedback gegeven, nadat alle feedback verwerkt was en een aantal analyses uitgebreid zijn, was het analyseren klaar. Vervolgens is er contact geweest met de vertegenwoordiger over de verschillende redenen en ben ik een dag met vertegenwoordiger Marc Kikkert mee geweest boeren bezoeken tijdens het bezoek heb ik de resultaten voorgelegd en de varkenshouders gaven hier ook hun mening over. Bij een volgend onderzoek zou het opstellen van een enquête voor meerdere varkenshouders een betrouwbaarder resultaat geven bij de redenen en een afspraak maken met Agrovision om langs te gaan voor de rekenregels achter Pigmanager, dit was nu niet mogelijk doordat het COVID19 virus opdook.

Een deel van de verwachtingen kwamen tijdens dit onderzoek ook naar voren het was wel verassend dat varkenshouders ook aan mestboekhouding (fraude) doen. Dit was niet te verwachten bij het schrijven van de inleiding.

5. CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

Dit onderzoek heeft inzicht gegeven in de verschillende soorten varkenshouders, er zijn namelijk 2 soorten varkenshouders in dit onderzoek: de varkenshouder die bewust bepaalde besluiten neemt en de onwetende varkenshouder. De bewuste varkenshouder weet precies, hoe de managementsystemen werken en maakt hier gebruik van met het bijhouden van de mestboekhouding.

De onbewuste varkenshouder is bereid om de bedrijfsvoering in kleine mate aan te passen en zagen dat het een voordeel kan opleveren. Als eerst zal deze varkenshouder zich gaan richten op de verschillende koppelingen zodat de voer en slachtgegevens worden ingelezen.

Aanbeveling: maak als varkenshouder een format voor 1 week voor verschillende afdelingen, met afdelingsspecifieke gegevens, zo houd je alles bij de hand tijdens het invoeren van de administratie.

Het voordeel van een kloppende administratie is dat het allemaal in het voordeel van het bedrijf gaat, het invoeren van data gaat snel en makkelijk en alle gegevens kloppen waardoor je een nog efficiëntere bedrijfsvoering kan hanteren.

BRONNENLIJST

Agrimatie. (2019, 16 december). Hogere productiviteit van zeugen. Geraadpleegd op 7 juli 2020, <https://www.agrimatie.nl/ThemaResultaat.aspx?subpubID=2290&themaID=2272&indicatorID=2086§orID=2262>

Agrimatie. (2020, 17 maart). Varkenshouderij. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://www.agrimatie.nl/SectorResultaat.aspx?subpubID=2232§orID=2255>

Agrisyst. (z.d.). PigExpert. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://agrisyst.com/nl/producten/agrisyst-produkten-voor-varkenshouders/pigexpert/>

Vermeij I. Holster H.C. (2012, december). Betere sturing met vernieuwde kengetallen varkenshouderij. Geraadpleegd op 10 juli 2020, van <http://www.agroconnect.nl/LinkClick.aspx?fileticket=4RVOHwLQWsk%3D&tabid=1764>

Agrovision. (z.d.). FARM Everywhere. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.agrovision.com/nl/varkens/managementsystemen/farm/>

Agrovision & ForFarmers. (2019) Kengetallenspiegel [databestand]. Plaats: Deventer.

Encyclo. (z.d.). Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.encyclo.nl/begrip/Benchmarking>

Bens P. Fuchs H. van de Ven E. (1990) Vanaf 1991 vergelijkbare kengetallen in de zeugenhouderij. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <http://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/48806>

Bulens A. Beirendonck van S. Thielen van J. & Driessen B. (2013, november). Varkensloket: Economische en technische kengetallen in het moderne varkensbedrijf. Geraadpleegd op 30 april 2020, van https://www.varkensloket.be/Portals/63/Documents/Brochure_nov2013.pdf

Binnendijk G.P. van Krimpen M.M. Mul. M.F. (2007, juni). Relatie geboorte en speengewicht van biggen met productieresultaten en uitval tijdens de zoog-, opfok en vleesvarkenfase. Geraadpleegd op 13 juli 2020, van <https://edepot.wur.nl/28275>

Claudia de graauw. (z.d.). een benchmark: wat is het en waarom is het zinvol?. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.claudiadegraauw.nl/een-benchmark-wat-het-en-waarom-het-zinvol/>

Driessen B. van Thielen J. (2012, april) Technische kengetallen in de zeugenhouderij. Geraadpleegd op 11 mei 2020, van https://www.varkensloket.be/Portals/63/kengetallen_zeugenhouderij.pdf

Driessen B. van Thielen J. (2012, mei) Technische kengetallen in de biggenbatterij. Geraadpleegd op 22 juli 2020, van https://www.varkensloket.be/Portals/63/Documents/kengetallen_batterij_2.pdf

ForFarmers. (z.d.). Agroscoop: inzicht in uw resultaat verbetert uw rendement. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.forfarmers.nl/varkens/vleesvarkens/aanpak-en-producten-vleesvarkens/agroscoop.aspx>

ForFarmers. (z.d.). Bedrijfsprofiel. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.forfarmersgroup.eu/forfarmers/bedrijfsprofiel.aspx>

ForFarmers. (z.d.). Onze geschiedenis. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.forfarmersgroup.eu/forfarmers/onze-geschiedenis.aspx>

ForFarmers. (z.d.). Visie, missie en strategie. Geraadpleegd op 28 april 2020, van <https://www.forfarmersgroup.eu/forfarmers/visie-missie-en-strategie.aspx>

GD diergezondheid. (2016, 13 september). Vitale biggen: bereken het gemiddelde geboortegewicht. Geraadpleegd op 6 juli 2020, van <https://www.gddiergezondheid.nl/actueel/nieuws/2016/09/vitale-biggen-bereken-het-geboortegewicht>

Hoste R. (z.d.). Wageningen university & research. Cijfers over varkenshouderij. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://www.wur.nl/nl/Onderzoek-Resultaten/Onderzoeksinstituten/Economic-Research/Sectoren-feiten-cijfers/Veehouderij/Varkenshouderij.htm>

Hotraco Agri. (2019, 5 augustus). Lancering nieuw Managementprogramma voor varkenshouders. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://www.hotraco-agri.com/nl/nieuws/lancering-nieuw-managementprogramma-voor-varkenshouders>

KWIN. (2019). Kwantitatieve informatie veehouderij. Geraadpleegd 20 juli 2020, van Mediatheek Aeres.

NVWA. (z.d.). Regels voor varkenshouders. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/varkens/controle-op-een-varkenshouderij>

Ogink M. (2017, 29 juni). De Heus. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.de-heus.nl/kennisbank/een-speendip-is-goed-te-voorkomen-747>

Pigbusiness. (2019, 28 maart). (Voer) Management tijdens de biggenopfok. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://www.pigbusiness.nl/artikel/190331-voer-management-tijdens-de-biggenopfok/>

RVO. (2020, januari). Tabel 5: Stikstof en fosfaat in dieren. Geraadpleegd op 20 juli 2020, van <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2020/01/Tabel-5-Stikstof-fosfaat-in-dieren-2019-2021.pdf>

Ter Elst-Wahle. Bens P. Fuchs H. (z.d.) Uniformering van de economische kengetallen in zeugenmanagementsystemen [artikel]. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://library.wur.nl/WebQuery/wurpubs/fulltext/48866>

Top F. Gerbers H. (2012). ICT-Ontwikkelingen. Agro informatica, jaargang 25(2), 20-23. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van [file:///C:/Users/Beheerder/Downloads/Informatievoorziening_varkenshouderij_\(augustus_2012\).pdf](file:///C:/Users/Beheerder/Downloads/Informatievoorziening_varkenshouderij_(augustus_2012).pdf)

Varkenshandel ter haar Posthouwer. (z.d.). Activiteiten, Handel in slachtbiggen. Geraadpleegd op 13 Juli 2020, van <https://terhaarposthouwer.nl/activiteiten-varkenshandel-biggenhandel-zeugenhandel/>

Velzen van E. Jansen R. (2019, 27 februari). 10 Feiten over biest die iedereen in de kraamstal zou moeten weten. Geraadpleegd op 1 mei 2020, van <https://varkens.nu/actueel/artikelen/10-feiten-over-biest-die-iedereen-in-de-kraamstal-zou-moeten-weten?/>

Waninge J. (2019). Meer aandacht voor gespeende big, meer euro's. Boerderij. Geraadpleegd op 30 april 2020, van <https://www.boerderij.nl/Varkenshouderij/Achtergrond/2019/8/Meer-aandacht-voor-gespeende-big-meer-euros-465426E/>

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: INTERVIEW AGROVISION

1. Wat zijn de verschillen tussen pigmanager en FARM?
2. Hoeveel varkensboeren gebruiken pigmanager of FARM?
3. Hoeveel procent hiervan is zeugenhouder?
4. Wat is het doel van Agrovision met managementsysteem?
5. Wat word er allemaal inzichtelijk door het gebruik van pigmanager
6. Wat kunnen de nadelen zijn van het verkeerd gebruik? Voor zowel de boer als de sector
7. Delen jullie de data ook met andere partijen
8. Gebruikt de sector de gegevens ook voor andere informatie doeleinden? Voor onderzoek of signalering ziektes

BIJLAGE 2: KADERS BENCHMARK

Criteria 1: Bedrijven kunnen pas meegenomen worden in de biggenbenchmark als ze ook bij de zeugenbenchmark meedoen.

Criteria 2: Het mogen geen biologische bedrijven zijn, de gegevens verschillen te veel van reguliere bedrijven.

Criteria 3: De biggengroei per dag moet minimaal 260 gram en mag maximaal 450 gram zijn.

Criteria 4: Het percentage biggen sterfte na het spenen moet minimaal 0,5% en mag maximaal 12% zijn. Het is niet reëel wanneer het percentage 0,0% is.

Criteria 5: Het aflevergewicht van biggen is gemiddeld 25kg, binnen de benchmark wordt minimaal 16 kg en maximaal 35 kg verwacht.

Criteria 6: De biggen moeten minimaal 50 dagen oud zijn en maximaal 100 dagen oud. Opgelegde biggen van 25 kg zijn gemiddeld 75 dagen oud. De koplopers zijn rond de 60 dagen en achterblijvers kunnen 90 dagen oud zijn.

Criteria 7: Het aantal kg voer per big tot dat ze zijn opgelegd is minimaal 20 kg en maximaal 45 kg

BIJLAGE 3: ANALYSE HANDELINGEN

1 Dieradministratie, 1 Invoeren gegevens, 7 Diertelling

Tonen vanaf 1-1-2019 → uitsplitsten, is er een correctie ingevoerd?

1 Dieradministratie, 7 Dieraantallen, 1 Administratieve aantallen

1 Dieradministratie, 5 Controlelijsten, 2 Aanvoer

1 Dieradministratie, 5 Controlelijsten, 3 Afvoer

Categorie biggen → staan hier slachtbiggen tussen

Te herkennen aan kleine aantallen en lage gewichten

1 Dieradministratie, 3 Zeugenkaarten, 4 Selectiezeugenkaarten

1 of meerdere dieren specifiek bekijken

1 Dieradministratie, 5 controlelijsten, 4 uitval/sterfte

Categorie biggen

6 Bedrijfseconomie, 1 Invoer gegevens, 1 Dag invoer

Alle voerleveringen controleren op regelmaat